

Kulturministeriet
Center for Sociale Medier, Tech og Demokrati

København, 18. juni 2024

Høringssvar vedr. afgrænsning af ”skadeligt indhold” og ”skadelige funktioner” for børn og unge på sociale medier og andre digitale tjenester

Kulturministeriet har ved e-mail af 31. maj anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til høring vedr. afgrænsning af ”skadeligt indhold” og ”skadelige funktioner” for børn og unge på sociale medier og andre digitale tjenester.

Red Barnet takker for muligheden for at bidrage til en definition på skadeligt indhold samt forståelsen af forskellige kategorier af skadelige funktioner.

Inputs til definition af skadeligt indhold

Red Barnet kan bakke op om Digitalt Ansvars oplæg til en definition på skadeligt indhold.¹

Det er i den sammenhæng vigtigt at understrege, at skadeligt indhold kan være svært at definere overordnet, da det ofte vil være relevant at skelne mellem forskellige måder, hvorpå indhold kan være skadeligt, fx grænseoverskridende (individuel), voldsomt (individuel, men kan også være aldersafhængigt) eller andre typer indhold, hvor man oplever konsekvenser, der påvirker ens tanker/følelser/adfærd/fysiske reaktioner i væsentlig grad. Der vil være forskel på, hvilken type indhold, der er skadeligt alt afhængig af alder, kognitiv udvikling, kontekst m.v.

Digitale krænkelser (både seksualiserede digitale krænkelser, diskrimination og mobning) har konsekvenser på lige fod med krænkelser og kriminalitet i den analoge del af vores liv.

Eksempler på voldsomt indhold som kan være skadeligt (ikke kun for børn, men alle) er materiale med selvskaade, selvmord, mord, voldsomme krigsbilleder, mishandling og generelle opfordringer til yderst risikofyldte aktiviteter.

Indhold, som kan være grænseoverskridende eller voldsomt afhængig af alder, men som oftest ikke i sig selv er skadeligt, er pornografi. Indhold, der eksponerer børn for produkter med sundhedsrisici, bliver beskrevet i markedsføringslovgivning i forhold til f.eks. tobak og alkohol.

¹ Red Barnet er medlem af Digitalt Ansvar og har en plads i foreningens bestyrelse.

Red Barnet anbefaler på baggrund af ovenstående, at definitionen af skadeligt tager hensyn til, at skadevirkninger kan variere efter alder, kognitiv udvikling og kontekst. Når det handler om børn og unge, er det særlig vigtigt at være opmærksom på, at indhold, der i sig selv ikke er skadeligt, kan have skadevirkninger for denne gruppe grundet alder og kognitiv udvikling.

Inputs til liste over skadelige funktioner

Red Barnet har følgende bemærkninger til den medsendte liste over skadelige funktioner.

Vi finder det relevant at tilføje følgende funktioner til listen:

- Streaks

Begrebet 'streak' bruges særligt i forbindelse med app'en Snapchat til at beskrive, hvor mange dage i træk to venner på Snapchat har sendt billeder til hinanden. Hvis to Snapchat-venner har sendt billeder (snaps) til hinanden inden for 24 timer i mere end tre dage i træk, dukker en flamme-emoji op ud for deres navne samt et tal, som viser antallet for, hvor mange dage, de har holdt en streak kørende. Hvis man er tæt på at overskride deadline på at sende en ny snap inden for 24 timer, dukker en timeglas-emoji op ud for navnene for at minde om, at man er ved at miste sin streak. Fra Red Barnets rådgivning SletDet og vores andre erfaringer med børn og unge og forældre ved vi, at børn og unge er meget optagede af at vedligeholde deres streaks på Snapchat. For nogle bliver en lang streak nærmest et symbol på, hvor tæt en relation man har til sine venner, og derfor fungerer det som en fastholdelsesmekanisme, der også kan blive en stressfaktor for børn og unge, hvis de af forskellige årsager har svært ved at opretholde deres streaks.

- Shorts

Shorts er en betegnelse for korte videoer af 15-60 sekunders varighed, som er optimeret til mobilvisning, fordi de har et vertikalt format. Det er kendetegnende for videoer i det korte format, at seerens spænding hurtigt bliver forløst, og en ny, fængende eller underholdende video følger kort efter. Det korte videoformat kombineret med det underholdende indhold i videoerne er skræddersyet til, at man som seer oplever en belønning ved, at hjernen udskiller dopamin, som giver seeren en følelse af velbehag og glæde. Hvis man ser timevis af shorts-videoer i træk, vil følelsen af velbehag tilsvarende vare ved, og således kan shorts-videoer virke stærkt vanedannende.

- Loot boxes i digitale spil

En loot box er en slags virtuel lykkepose, som man i mange computerspil køber mod betaling inde i spillet, og hvor udfaldet angiveligt er baseret på tilfældighed. Den indeholder eksempelvis nyt tøj eller udsmykning til ens figur i spillet eller indhold, der kan forbedre gamerens mulighed for at avancere i spillet. Det drejer sig for eksempel om bedre fodboldspillere, når man spiller det enormt populære spil Fifa. Loot boxes indeholder flere nitter end gevinster, og man er derfor oftest nødt til at købe flere loot boxes for at få den gevinst, man håber på. Loot boxes bliver brugt i mange computerspil, der primært eller udelukkende er målrettet børn og unge, og der er derfor tale om, at elementer af gambling er integreret i computerspil målrettet børn og unge. Ved siden af listen med konkrete funktioner, som ikke er udtømmende og som bør tilpasses løbende med udviklingen af nye digitale platforme og funktioner, har Red Barnet også en bekymring for,

hvordan udformningen af en digital platform samlet set kan give børn og unge en følelse af sikkerhed, som ikke er til stede. I SletDet Rådgivningen hører vi fra mange børn og unge, at deres billede er blevet screenshottet af en anden person uden, at de har givet samtykke til det, og de er overraskede over, at det er sket. Det forekommer særligt på Snapchat, hvor det fremstår som om, at snaps er noget, der forsvinder igen efter 24 timer, men det kan man i realiteten ikke vide sig sikker på. Det samme ser vi på platforme eller apps, der er bygget op omkring, at man kan interagere med andre anonymt, fx apps som F3 og Sendit, hvor sidstnævnte er en app, der fungerer sammen med Snapchat. I SletDet Rådgivningen hører vi fra børn og unge, der modtager ubehagelige beskeder anonymt.

Red Barnet står til rådighed ved ønske om uddybelse af ovenstående. Kontakt politisk seniorkonsulent, Tashi Andersen, taan@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær

Klik for at skrive navn – Tryk ENTER for at tilføje titel, e-mail og telefon

